

njih postavno določeno plačo sirotnemu zakladu, šoli itd.

Tako je n. pr. bivši župan Stiger svojo plačo kot župan v korist sirotnemu fondu v celoti odklonil, gospod veleposestnik Klammer v Ebensfeldu, je ob priliki premiranja in licenciranja goveje živine, svoje diete kot distriktni načelnik v korist pospeševanja živinoreje okraju podaril itd. itd.

Čisto drugače pa ravnajo naši slovenski veljaki. Tako nam je iz čisto zanesljivih virov znano, da so se pustili gizdavi gospod „financar“ Povalej kot načelnik krajnega šolskega sveta v Št. Jurji na južni železnici ob priliki stavbe novega šolskega poslopja vsa pota mastno plačati in ker je to seveda še premalo zneslo, so naročili ta visoki gospod pri neki mariborski (menda celo nemški) firmi, 4 krasne in precej dragocene spominske table brez odborovega sklepa na stavbini račun, da slavijo na veke drago plačunega šolskega načelnika „financarja“ Povaleja. — Živio Povalej!

6.

Pred nekaj dnevi govoril je napredni poslanec Ornig v deželnem zboru o potrebi in pomenu železnice Dunaj-Spljet (ker bi ta proga za Spodnji-Štajer ravno v zdaj pozabljenih delih dežele Ptuj-Rogatec-Brežice novo življenje povzročila). Čujte in strmite! Vsi slovenski poslanci obeh taborov so Orniga, katerega pri vsaki priliki v njih cunjah na najsirovejši način blažijo, burno pritrdjevali in s tem manifestirali za to progo.

In glejte čudno! Isti Benkovič, kateri je v deželnem zboru Orniga pritrdjeval, isti mož dela gotovo z vednostjo vseh slov. poslancev z ahrbno, proti zelo delavnemu železniškemu odboru Rogatec-Brežice in in toraj tudi posredno proti progji Dunaj-Spljet.

Ta slovenski junak, kateri je bil za svojo „narodno poštenost“ od Slovencev Dr. Serneca gajžlan, boče naenkrat novi železniški odbor ustanoviti, hujška proti staremu, kateri si je edino pametno in izpeljivo progo v svoj program vzel, Benkovičeva proga pa je šele izpeljiva, kadar se bo osebnih in tovarnih promet v zraka-plovih vršil . . .

Sveti Arh na Pohorju, v Silvestrovi noči 1909/10.

Somišljeniki!

Leto dni je zopet preteklo in „Štajerc“ stopa pred Vas s trdnim prepričanjem, da ste bili doslej z njim zadovoljni in da mu bodete i v bodoče zvesti ostali. To pač lahko povdarjamo, da kar smo obljubili, to smo tudi držali! Naše geslo je in ostane:

resnica,

pa naj bode lepa ali grda, naj nas zato hvajljo ali proklinjajo, — mi smo se resnice držali, mi se je še danes držimo in storili bomo to i zanaprej! Zato pa pravimo: Kdor noče resnice slišati, ta naj se le naroči na prvaške liste! V naših vrstah je prostora le za prijatelje resnice.

„Štajerc“

se bode v bodočem letu strogo držal svojega dosedanjega stališča. Brez ozira na otročje pravke, da smo „nemčurji“ in „brezverci“, hodili bomo svojo pot naprej, ne da bi le za toliko ponehali, kolikor je za nohtom črnega. Naš program ostane vedno enak in se glasi:

Preč z vse nesrečno politiko! Bodočnost kmeta, obrtnika in delavca leži v gospodarskem delu! Sloveniki in nemški naprednjaki, združeni roke v reki, bodejo zmagali!

To je naše mnenje, za katerega se bomo borili tudi v bodočem letu. Kar odkrito povemo, da bomo peljali odločni boj proti vsem, ki hočejo na troške vbogega ljudstva dobro živeti, ki sramotijo slovensko ljudstvo v javnosti, ki nas hočejo podjarmiti in vreči pod podplate petlikujučega farja ter prvaškega dohtarja . . .

Zvesti ljudstvu, zvesti kmetu

bočemo ostati! Zato pa Vas kličemo na delo, Vas vae, ki se ne bojite timogov, ki čutite pro-

palost prvaške politike, ki poznate lakoto, ki morate krvavo delati za košček kruha, — Vas kličemo in dramimo!

Na delo za naš list!

Nabirajte novih naročnikov, poravnajte zaostalo naročnino, zahtevajte list v kavarnah, gostilnah in brivnicah, razširjajte ga! V nobeni hiši, ki napredno misli, ne sme „Štajerc“ manjkati!

Tri (3) krone

košta „Štajerc“ za celo leto! To malo svoto pač vsakdo lahko žrtvuje!

Na delo, somišljeniki!

Politični pregled.

Cesar je potrdil sledeče sklenjene postavbe: pooblastilno postavbo, proračunski provizorij za prvo polleto 1910, postavbo o kontingentu alkohola, postavbo glede konzularnega sodnistva, in postavbo glede pospeševanja živinoreje ter porabe živine.

Štajerski deželni zbor se je pečal pretekli četrtek s postavnim načrtom glede zvišanja doklade na pivo. Zvišanje samo ob sebi je bilo zasledaj z malo večino odklonjeno. Pač pa se je sprejel okvirni zakon, ki velja do 31. marca 1910 in pusti deželnemu zboru pravico, določiti to doklado z 2—4 K. Skoraj gotovo je torej, da se bode zvišanje doklade sklenilo. V ostalem sprejel je deželni zbor še par postavb, odnosno jih izročil tozadavnim odsekom. Dr. Kukovec se je parkrat grozovito osmešil. Mož postaja vedno bolj otročji. Eno je p. le pogruntal. Ko se je namreč Benkovič v njega zaganjal, mu je poklical v spomin — paši bič! To je bil šunder! Kmalu bi se stegli. Kaplan dr. Korošec se je zopet v večjem govoru odkloval. Povedal je zopet, da hoče štajersko deželo razbiti in vae „jugoslovanake pokrajine združiti“. To je stara pesen te pobožne gospođe, ki se navdušuje za veleizdajniške vzpe. Pošteno je Korošcu poal. Waastian posvetil. Na razpravo prišel je tudi predlog glede povečanja hiralnice in bolnišnice v Ptuj. Po pojasnilu posl. Orniga se je predlog odseka izročil.

Koroški deželni zbor je sklican za 17. januarja. Tudi dalmatinski deželni zbor stopi ta dan skupaj, galski pa že 11. januarja.

Velikanske slooparije v snezku več milijonov rublov so odkrili zopet v Rusiji v ministerstvu za javna dela. Cele vlakle se je pokradlo.

Pionirske oddelke se bode letos zelo povečalo. Vstvarilo se bode namreč pol-kompagnije (80 mož).

Politika in tatvina. Neki češki poštni uradnik je že opetovano pisma nemškega ministra dr. Schreinerja ukradel. Namesto da bi se dotična pisma adresatu dostavila, objavili so jih nakrat češki listi. Lepi možje!

O pokojnem prestolonasledniku Rudolfa, odnosno o okoliščinah njegove smrti, prinašajo razni listi zopet odkritja. Preiskati se danes ne more, koliko je na teh novicah resnice. Nekateri trdijo, da se je Rudolfa ustrelilo in sicer da ga je cela vrsta oseb napadla. Drugi trdijo, da se je sam ustrelil in sicer obenem, ko se je baronica Vecsera zastrupila. Enkrat bode prišla še resnica o tej žalogrni na dan. Zanimivo je, da je Rudolf opetovano izjavil, da so klerikalci njegovi največji sovražniki . . .

Novi koleki. Davčna oblast nam poroča: S 1. januarjem pridejo novi koleki in prodajo, medtem ko se bode dosedanje (emisija 1898) z 31. marca popolnoma iz razprodaje potegnili. Doslej veljavne koleke se torej po 31. marcu ne sme več rabiti, kajti oni so potem brez veljave in bi bil vsakdo, kdor jih rabi, tako kaznovan, kakor da bi spleh ne kolekoval. Pač pa se te stare koleke od 1. marca do 31. maja v zalogah in prodajalnah kolekov za nove izmenja in to brezplačno. Po 31. maju pa se jih niti ne izmenja.

Absenski kralj Menelik veliki zmagovalatelj nad Italijani, leži na smrtni postelji.

Kitajska mornarska komisija potuje zdaj po Evropi in se je tudi našemu cesarju poklonila.

Na Ruskem je umrl veliki knez Mihajl. Pri pogrebu, katerega se je tudi car udeležil, so bile izredne varnostne priprave. Bali so se anarhistov.

Črnogorski kralj Nikita praznuje 50 letnico svojega „vladanja“, ako se sme njegovo večno prelivanje krvi „vladanje“ imenovati.

Dopisi.

Št. Peter medv. sele. Gotovo boste mislili, dragi bralci, da je naš Šentpeter čisto zaspal, a vendar ni tako. Danes, dragi čitatelji, Vam vemo zopet nekaj povedati. V zadnji številki piše „Naš dom“ da so se maraške izvalili orli v naši bližini. Do sedaj smo šlišali, da se orli valijo bolj po skalovju, a sedaj pa še tu pri nas. Pravijo, da se pri nas v Št. Petru v župnišču valijo. In res pogosto slišiš v župnišču razbijanje in kričanje, da je človeka strah. Bog ve, kako se bojo kaj zvalili, ko preveč razbijajo, ker včasih pravijo, da tista koklja ne zvali dobro, ko preveč tolče po jajcih in tako mislimo vsi, da tudi v župnišču ne bo kaj prida. Sedaj še pa nekaj, dragi čitalci! Na Štefanovo pridem do cerkve, pa vidim na vaški lipi nek list. Ko pa stopim bliže, pa čujte in strmite kaj je bilo? — „Vabilo na plesni venček, ki ga priredi izobraževalno društvo v župnišču. Na obilno udeležbo vabi odbor“. In popoldan so se pa res zbirali fantje in dekleta v farovžu. Kaj so imeli? Ne vemo natanko. Menda so že plesali. — — — Za danes naj bo dovolj! Prihodnjic še izpregovorimo več. Namreč, če sme tudi šolska mladina zraven biti. Pa kaj, gospod nadučitelj nima časa, frajle pa tudi ne! Mladi opzovalec.

Sv. Peter medv. sele. Kakor vedno, šel je tudi letos naš župnik po hišah delit blagoslova božjega. Pa kakor se nam vidi, mu je malo za blagoslov, ampak bolj na arcu mu ležijo lepe kronice, kajti v hiše, kjer je slutil, da nič ne dobi, ni zašel, ter se izgovarjal, da v take hiše, kjer berejo „Štajerca“, ne gre. Pane Gomilek, dobro Vas poznamo po knofih! Pa tako bosta pri nas malo opravili in lahko se še deset in stokrat tako repentite! — Pravili ste, da bi radi šnops spravili iz svoje župnije, da bi se ne več prodajal in ne pil. Prosimo Vae, gospod Gomilek, kje se pa več šnopsa proda in popije, ko ravno pri klerikalnem „bindišu“ krumarju Gaspersu Šimeku? Še med sveto malo ni miru. Glejte raje, da bo ta pobožen klerikalček pridne k sveti maši zahajal, ne pa da ga vidimo vsake kvatre enkrat. Tedaj — tedaj — tedaj z dobrim zgledom naprej, pa bo vae dobro. Nas naprednjake in naš list pa le pri miru pustite in se ne jesite toliko na prižnici, ker jeza škoduje . . . Veevedec.

Meša. Dragi „Štajerc“. Ni dobro, če predolgo časa nič ne prinašaš, ljudje postanejo prevzetni. Troj navadni dopisalec je zbolel, ker so mu pretili z ubojem, smrtjo in s peklom. Še z bajtice svoje si ne upa revež ubogi, ker se boji, da bi mu kosti zmele. Pa res nič ni „špajsa“. Odkar so „velečastitiga“ g. kaplana Kranjca na javnej cesti do dobrega preklestili, ker je taka prezlata dnšica kristjanska, nič ni kaj varno več hoditi po Hočki vasi, češ lahko bi jih tudi nedolžneš „izfaal“, kajti noč je temna. Pa ker sem ravno kar o kaplanu Kranjcu zinil, naj se še malo bavim s tim ljubljencem celega sveta. Bila je pred mesecem deputacija pri knezoškofu, ter se pritožila črez kaplana Kranjca in njegova vnebo-pijoča dejanstva ter prosila, da se ta žalostni duhovnik takoj prestavi. To se je pri škofijstvu sicer obetalo, a Kranjec žali Bog še danes pri na. svoje lahke podplatec semtertija nosi. Ko je izredel, da so ga možje pri škofijstvu tožili je bil ves besen ta gospodek. Jokal se je de bode cela fara k protestantom prestopila, ako bi njega res prestavili. O ti ostudni farizejec, ti si jih pač delal, sedaj še dva protestanta, delal s tvojo neznansko ljubeznijo do svojega bližnjega. Nam se pa dozdeva, da so ti farizejski zdihljeji Krajncovi naravnost hudo razžaljenje g. dekana Grušovnika in vseh drugih bivših dušnih pastirjev Hočkih. Zadanje sicer tudi ni pohvalil ampak prav ostudno oblatil, le da bi sebe po-farbal. Pero noče teči do besednem u poročanju. Da, da Kranjcu je najjalbše, najgrše sredstvo prijetno, da bi le sebe malo opral. Tako je tudi za hrbtno dolžil svojega sokaplana g. Lehen-a, da neki ta pijančič in lumpa po gostilnah. O ti farizejec, na tak način bi ti rad pozornost svojih oblastij od sebe na drugega obračal. O ti poštna duša ti! Kaplan Kranjec, proč

umazane tvoje roke od g. Leben-a, nisi vreden, da bi temu čevlje izzul. Rad, prerad, bi se Krajnc opral, zato pa tudi deluje z vsami sredstvi. Nekaj svojih podreptnikov je milo, milo naberačil, naj gredo zanj lepo vreme k ordinarijatu delati. No in ti možje so imeli več kristjanskega namiljenja s Krajncovo stisko in so šli v Maribor beračit zanj. Komedijski Radovedni smo samo, koliko časa nam še bodo Krajnc dobrohotno pustili pri nas. Odgovornost za gotove slučajnosti pri naših prenapetih razmerah naj gre drugim. Mi pa bodemo svoje že storili! Prihodnjije več!

Heče. Zadnji dan minulega leta smo pokopali najstarejšega vaščana, posestnika g. Anton Kutschera, ki je dosegel visoko starost 85 let. Rajni je bil značajan, obče priljubljen mož, priden gospodar, pa joj, bil je obenem tudi prepričan Nemeč in naprednjak. To je moralo gotove ljudi tako hudo boleti, da rajnkemu starcu še za pogrebom niso šli. Ne onega tistih „dobročinskih znancev“, tistih pravih „ehtnih“ kristjanov ni bilo pri pogrebu, čeprav je bil njihov sosed. Krajncova metoda in ljubezen!

Dobje pri Planini. Dragi „Štajerc“, imam ti zopet nekaj novega in sicer prav zanimivega poročati: Tukajšnji kramar Tonč Trizan ali kakor se on sam imenuje „Zvonimir“ je v polnem zaupanju računil na to, da postane tukaj v Dobji tudi posilem župan, kakor je postal posilem kramar, brez znanja in brez denarja. Ali to pa ni šlo in ni šlo. Župnik Vurkelc je na vse mogoče načine agitiral za njega. Najprej je blagočlovil njegovo hišo, potem vse hiše odborikov, povsod je nagovarjal in prosil, naj ga volijo za župana, pa ni šlo in ni šlo. Povabil je tudi hribovakega Jožeta na furač, ga traktiral s klobasami in pečenko, samo da bi mu pomagal do županskega stolčka, ali vse je bilo brez uspeha. Zdaj ete se že prepričali, Vi župnik in Vaši podreptniki, da nismo več v srednjem veku? Kramerja je pa res lepi pot pripravil do županskega stolčka njegov oče in župnikov podreptnik, kateri je v velikih dolgih svojo lesno barantijo moral zapustiti; tako bi merda nameraval njegov sin ali posilem kramar z občino napraviti, pa ni šlo in tudi nikoli ne bo šlo, ako bi se Vurkelc, kateri se mogoče čuti v nekakem sorodu s njim, tudi na glavo postavil. Župnik Vurkelc je pa baje nameraval to vse drugače, on je mislil, da bo kramar nosil le ime župana, županova bo pa on sam, da bodeta delala kar „po domače“, kakor delata v drugih zadevah, in nakladala davkoplačevalcem ogromna bremena, in pridobila na ta način svoto denarja, s katerim bi župnik svoj teater katerega navidezno imenuje „kaplanije“ lašje zgotovil. Denarja, katerega je nanehal od nezavednih kmetov, mu je zmanjkalo, in zdaj ne more več nprjev z stavbo. To pa ne gre tako; zdaj še vejameta župnik in posilem kramar, da nismo več v srednjem veku? Ako še nista na jasnem, bodemo še poskrbeli, da bodeta vidva in cela javnost še kaj zvedeli. Tibi opazovalec.

Iz Amerike. Seattle Wash 18. decembra 1909. V Ameriki je še tak zrak! Drug hoče drugega prealepariti, drug drugega okraštati ali oškodovati in naj bo dotičniku prav ali ne, kšeft je kšeft, pravi jud, in baš oni, ki so zdaj najbogatejši in v Ameriki največ posedujejo, so poprej kradli kakor srake! Tako so si mislili Gatemani (Spušalci) ljudje čez ograjo na razstavno ozemlje, in pri tem pokradli 28.000 dolarjev. Poprečno so kradli po 100 dolarjev na dan, na „Deutscher Tag“, „Seattle dan“ in „Soft dan“, pa celo čez dve tisoč dolarjev; na te dneve je bilo jako veliko ljudstva, pri tem pa tudi njih kšeft uspešnejši. Nadalje je bilo pokradenega blaga — umetnih stvari, bogatih rud itd. v vrednosti za 20.000 dolarjev. Zaključena je bila razstava 16. oktobra in med tem časom, to je od 1. junija do 10. oktobra je obiskalo 3.740.561 oseb razstavno ozemlje. Lepo za tako mlado, še ne 50 let staro mesto! Leta 1848 se je naselil tukaj prvi naselnik Ed. V. Fournier, kateri je sedaj najbogatejši človek v Seattle, stokratni milijonar in med tem časom se je razvijalo in raslo mesto, kakor gobe po dežju, danes šteje blizu (če ne čez) 300.000 prebivalcev. V Ameriki seveda to nič novega ni! Kjer se odpre nova industrija, tam hiše kar iz tal

rastejo, in prebivalci kar iz neba padajo. Kakor hitro pa se industrija vetavi, da ne odgovarja ogromnim dohodkom produciranege blaga, požrešnim kapitalistom, zaprejo industrijo in čakajo na boljše čase, delavce pa pustijo skoz prste gledati ali pa premišljavati „božjo previdnost.“ Je tako pametno urejeno, da prvi sejejo a drugi žanjejo, brez da bi si pot raz čela obrisali; se vozijo v inopozantnih avtomobilih, stanujejo v komfortno opremljenih palačah, se valjajo našemljene dame in razuzdani delaniči; kopljejo v šampajncu, medtem ko uboga žena trpečeje delava toliko nima, da bi utešila glad že mogoče par dni lačnemu otroku in poleg še mora stanovati v kakih razdrapanih nezdravi bajti pod kakim mostom ali celo pod milim nebom, kar se v Ameriki le žal premnogokrat dogaja. Potem pa se še najdejo taki kujoni, da celo trdijo, da je to „božja uredba“. Potem bi bila to tudi „božja uredba“, ko so tukajšnji velemlionarji uničili 10.000.000 mernikov pšenice, samo skoz to, ker je bila nadprodukcijska pšenice; cene pšenice niso hoteli znižati, pač pa povisati, in zato so uničili 10 milijonov mernikov pšenice. Na tisoče rodbin pa je gladu umiralo po Ameriki medtem časom, ko so krvoloni magnati sezigali pšenico. In takem redu naj bi mi rekli „božja naredba“?? Ah pojditte se solit! Vi sveti (?) pobožni (?) odrasleniki trpečega ljudstva! Druzega ni nič posebno novega v Ameriki. Tolikokrat nam objubljena prosperiteta pri zadnjih predsedniških volitvah še nas delavce do danes ni arčala, še plava vedno nekje nad nami v rajskih višavah! Vse drugo bi šlo, ako bi ne bil delavec podoban oslu, ki je rekel: da trava le tako dolgo časa raste dokler jaz živim! Pri sopetnih volitvah bodo pa zopet svojo najdražjo od narave podeljeno prepričanje prodali za par cigar in kosarec jetmenove vode! In sužnost se bo nadaljevala! Da bi se pa delavci navduševali za kako koristno organizacijo, pa v getovih elementih energije in dobre volje manjka. In gospod župnik mi ne bo odveze dal!

Gospodarska bodočnost štajerske dežele.

Spinal detalni poslanec Jos. Orsag.

Ko sem zadnjič v deželnem zboru govoril o veliki železniški liniji Dunaj-Spljet (glej „Štajerca“ 1. številko t. l.), se je to misel splošno posdravilo. Lahko rečem, da niti najhujši moji nasprotniki niso mogli tajiti, da je ta ideja brezprimerno gospodarske važnosti za seleno našo štajersko domovino. Iz tega je razvidno, da vsi čutijo, kako potreben je sistematično delo. Vse gre naprej in tudi mi ne smemo zaostati! Naše mišljenje pa ne sme segati le do konca lastnega nosa, marveč imeti moramo širše obzorje...

Zgorne in srednje štajerski kmetje so že davno pokazali, da znajo ceniti pomen pametnih železniških prog. Pred par meseci zbralo se je na tisoče kmetov v Gradcu in je odločno zahtevalo zgradbo teh svojih železnic. Veselje je bilo pogledati te krepke moke kmetakega stanu, ki so enkrat prav razumljivo za svoje gospodarstvo demonstriali. Pri nas na spodnjem Štajerskem pa se ljudstvo žalibog še veliko premalo za železniška vprašanja zanima. Vsaka politična malenkost, vsaka strankarska otročarija se mu zdi važnejša. In vendar imajo pametne železnice za deželo isto veljavo, kakor šile za truplo. Ako hočemo torej tudi v naših krajih napredovati, ako hočemo boljše gospodarsko bodočnost, potem se moramo enkrat odločno za zgradbo novih železnic, potrebnih železnic boriti.

Iz tega stališča sem jaz v deželnem zboru vzel besedo in za moj predlog so tudi vsi slovenski poslanci glasovali. Seveda, a tem predlogom še ni ničesar storjenega. Treba bo še mnogo truda in mnogo edinosti, predno se spodnještajerske naše želje uresničijo. Vendar pa hočem tudi danes na tem mestu par besed izpregovoriti.

Deželni zbor se je v principu za tisti železniški načrt izjavil, kateri bi omogočil najkrajšo zvezo Dunaja z Dalmacijo (z Spljetom). Vsi so s svojim glasovanjem priznali, da je ta misel dalekosežna in važna. S tem pa

seveda še ni rečeno, da so vse železnice že gotove. Ali — začetek je storjen. Ravno tako resnično, kakor velikanska važnost te linije za našo Štajersko, ravno tako istinito je, da je treba — denarja. Z rezolucijami se ne zida železnica. Denarja treba! Ali denar se mora tudi tako preskrbeti, da ne bodejo davkoplačevalci preveč prizadeti. To je naša skrb. Preglejmo torej stvar!

V poštev pridejo dve vrsti nameranih železnic: 1. lokalne in 2. glavne železnice. Lokalne železnice bi potrebovale skupaj 31 milijonov kron stroškov. Za naše kraje bi bile od teh zlasti sledeče železnice važne: Rogatec-Krapina (2.660.000), Maribor-Wies (8.000.000) in Ormož-Ljutomer (3.790.000). Štajerska dežela ima zdaj gotovi sklad za lokalne železnice v znesku K 30.000.000, od katerega je še 9.000.000 K (torej 20%, od 30 milij.) na razpolago. Vzemimo 3 milijone za rezervo za pozneje. Porabimo pa 6 milijonov. S tem denarjem bi bilo mogoče, vse štajerske lokalne železnice graditi in to za poredoma po njih nujnosti in važnosti! Dobro naj si citatelji zapomnijo: vse lokalne železnice!

Kar se tiče skupine II. (glavne železnice), pač ni treba na velikanski njih gospodarski pomen opozarjati. Dve železnici glavne vrste so: longitudinalna in transversalna. Prva se tiče deželne meje Aspang-Brežice, obe pa m. dr. tudi še sledeče delne proge: Radgona ali Purkla-Rogatec in Rogatec-Brežice. Proga bi bila: Friedberg-Hartberg-Gleisdorf (v Gradcu)-Feldbach-Radgona-Rogatec-Brežice. V zgornjem delu se stvar še lahko spremeni. Druga (transversalna) proga se tiče deželne meje Aspang-Sp. Drauburg. Šla bi tako-le: Friedberg-Hartberg-Gleisdorf Gradec-Leibniz-Pöfling-Wies-Saldenhofen-spodnji Drauburg.

Pomen vseh teh projektiranih železnic je naravnost neprecenljiv. Za nas Štajerce bi bila vsajvarjena zveza Dunaj-Spljet (Dalmacija), ki bi prinášala ves orientalski promet v naše kraje. To bi bilo milijone in milijone denarja na leto. Ves denar za zgradbo teh železnic, ki šteje zopet na milijone in milijone, bi tudi v deželi našel. Bilo bi to 31 in 46, torej 77 milijonov kron denarja! Pričelo bi se pri nas nove industrije, nova trgovina, in — kar je glavno — cene kmetijskih pridelkov bi bile veliko višje. Za kmete, za delavce in obrtnike bi bile te železnice torej naravnost velikanski dobiček, ki bi z vsakim letom naraščal in blagostanje naše dežele zviševal. Poleg tega ima pa ta misel veliki državni interes in zlasti iz strategičnega (vojaškega) stališča je velevažen. Pomisliti se mora, da bi bila to najkrajša zveza Dunaja z Dalmacijo, ki bi skrajšala te pot Dunaj-Spljet za celih 147 kilometrov. Vsa davčna moč dežele bi se dvignila!

Te dve glavni železnici bi koštali 46 milij. kron. Dežela bi morala 20%, t. j. 10 milij. prispevati. Za velike regulacije ob rekah Štajerske se bo moralo itak posojilo vzeti. Obenem bi se lahko to svoto vzelo. Kajti izplačalo bi se na vsak način!

Računati hočem čisto pohlevno, kot črnogledec. Lokalne železnice bi torej srednjo 2% naloženega kapitala, glavne železnice pa srednjo 2½%, nosile. Dežela štajerska bi imela torej k večjemu za vse te železnice 330.000 K plačati. To je malenkost. En procent deželnih doklad znaša namreč 170.000 K. Mi bi torej niti 2%, ne potrebovali! Vse te za gospodarsko bodočnost naših krajev velevašne železnice bi nas torej niti 2% deželnih doklad ne koštale. Dobiček pa bi bil velikanski! Mi plačujemo 50%, za dobrodelne namene, za šole itd. Zakaj bi torej ne plačali 2% za nas, za kmeta, za ljudstvo, za našo bodočnost. Pri vsemu temu pa še nekaj: Te železnice so glavne, so torej take, za katere bi morala država v šep poseči. Ako država to stori — in skrb državnih poslancev bo to! — potem sploh mi v deželi niti krajcarja plačati ne bomo!

Pametni možje bodoje znali razsoditi, ali imam prav, ali ne. Na vsak način upam, da v tem velevažnem vprašanju ne arčam zanikerneža, ki bi nasprotoval! Ljudstvu se je iz de-